

got hozott létre. Ennek megállapításai szerint a könyvtárgépesítés terén a dán kutatóintézeti és egyéb tudományos könyvtárakban széles körű előkészítő munka folyik. Ezek a projektek elsősorban a beszerzési és katalógizálási célokat szolgáló *MARC (Machine Readable Cataloguing = géppel olvasható katalógizálás)* szalagok alkalmazása köré összpontosulnak.

Kísérletek folynak az információkeresést és -terjesztést szolgáló időazonos és on-line rendszerek kidolgozására, valamint közös folyóiratkatalógusok előállítására is. A gépesítési terveknek és kísérleteknek a dán Országos Műszaki Könyvtár az egyik fontos központja.

(Information Retrieval and Library Automation, 14. köt. 1. sz. 1978. p. 5-6.)

(D. Zs.)

A dialógus alapján folyó információkeresés előnyeit nem adják senkinek ajándékba

Csehszlovákiában a számítógépre vitt adatbázisok felhasználása általában több lépcsős, szekvenciás módszerű. Így működik pl. az ASTI, a TESLA-ARDIS, MINSZK-ARDIS és a GIPSY információkereső rendszer. A szekvenciás módszer – a sok áttétel miatt – nem felel meg a reális követelményeknek.

A megoldás nyilvánvalóan a terminálokkal működő interaktív információkeresés lenne. Ennek előnyeiről a világszerte – többek között a KGST-tagországokban is – végzett kísérletek egyértelműen meggyőznek. Azonban a dialógusos módszerre való áttérésnek rendkívül költséges technikai és szellemi előfeltételei vannak.

A technikai feltételek – legalábbis egy-másfél évtized perspektívájában gondolkodva – megteremthetők. A számítógépes és távközlési technika olyan nagy lépésekkel fejlődik, hogy bizvást lehet számítani használatának olyan mértékű költségcsökkenésére, ami a szakmai infor-

mációs feladatokra való felhasználását is gazdaságossá teszi. Gazdaságossá, de korántsem olcsóvá. A technika megfelelő fejlesztéséhez a szakmai-szakirodalmi információk szerveknek állandóan hangoztatniuk kell a maguk külön igényeit e technika iránt.

A szellemi előfeltételek megteremtésének időigényes és drága voltára többek között az EURONET nemzetközi információs rendszer létesítése figyelmeztet.

Az EURONET – működésének kezdeti fázisában – 100 adatbázis egyidejű felhasználásához kíván lehetőséget nyújtani. Ehhez a központi (különlegesen nagy memóriájú és teljesítményű) számítógépen kívül még további 9 olyan számítógépet állítanak be, amelyek a tagországokban működnek (ezek az ún. *host computer*ek). Ahhoz, hogy a munka meginduljon, az EURONET egy évi időtartamra 100 főfoglalkozású instruktort állított munkába a tagországok információs szakembereinek felkészítésére. A potenciális felhasználók legfontosabbjainak felkészítésére a rendszer dialógusos módszerű használatához (a számítások szerint) mintegy tízezer instruktorra van szükség.

Noha Csehszlovákiában és a KGST-tagországokban a sok adatbázisos és sok terminálos (mert valójában csak így gazdaságos) on-line információs rendszer megvalósulása egyelőre még várat magára, nem szabad ölbetett kézzel ülni. Egyrészt meg kell találni a minden szempontból legalkalmasabb műszaki berendezéseket (nevezetesen: a képernyős terminálhoz kapcsolható másolóberendezést vagy elektromos írógépet), másrészt meg kell kezdeni a szaktájékoztatók és a legfontosabb potenciális felhasználók felkészítését. Mindkét feladat elvégzése évekig vesz igénybe.

(DRAHOŇOVSKÝ, J.: Základní podmínky využívání bázi dat prostřednictvím terminálů. = Technická Knihovna, 22. köt. 9. sz. 1978. p. 233-238.)

(Futala Tibor)

